

Boeier *De Halve Maan*

Tekst en foto's: Robert Mens

Speurend langs steigers was de familie Van Rijkevorsel op slag verliefd op de boeier *De Halve Maan*. Deze fraai gedecoreerde stalen boeier is een meesterproef van eigenbouw en een voorbeeld van gestaag doorzetten. Met haar uitstekende zeileigenschappen biedt ze nu ruimschoots plezier aan het hele gezin en hun vrienden.

Het begrip 'eigenbouw' wekt nogal eens fronsende wenkbrauwen op, maar dat geldt allerm minst voor de fraaie lijnen en traditionele scheepssier van *De Halve Maan*. De geschiedenis van dit stalen scheepje - waaraan ir. Vermeer in zijn onlangs verschenen boeierhandboek terecht twee pagina's wijdde - begint in 1968. Toen kocht de Meppeler timmerman Bart Schut voor f 75,- een uit 1942 daterende set bouwtekeningen van de jachtontwerper G. van Schaick-Zillesen. Deze ontwerper leverde destijds via de firma Eduard & Co aan de Kromme Waal in Amsterdam. In de huiskamer begon het met het 1-op-1 tekenen van de spanten. Als ook de wrangen, schotten en krommers gereed waren, verhuisde alles

naar de bouwplaats op een braakliggend veldje achter de tuin. "Ik maakte lange dagen in de woningbouw en was op de avonduren aangewezen", herinnert Schut zich na al die jaren. "Al te lang kon ik zo niet doorgaan wegens de overlast voor de buurt, want kloppen, slijpen en lassen gaat niet bepaald geruisloos. Omdat de boeier dus vrijwel bij maanlicht is gebouwd, hadden we haar al snel de naam *De Halve Maan* toebedeeld."

Werkelijk vernuftig was hoe Schut op de voor- en achterstevens in de hartlijn kokers had gelast. Deze rustten op de bouwstelling, zodat de romp in elke gewenste stand in zijn stelling kon draaien! In 1972 ging het strak gelaste scheepje met een hijskraan hoog over de huizen te water. Van der Neut leverde de rondhouten, daarna volgden nog vijf jaren voor het uit eikenhout vervaardigen van het roer en de zwaarden. De essen blokken met gesmeed buitenbeslag kwamen evenmin uit het winkelschap. Schut vervaardigde alle twintig stuks eigenhandig, inclusief de beeldhouwde kluisborden en het mastbord, waarin hij de symboliek

van zijn achternaam en die van zijn vrouw kunstig verwerkte! Voor het achterbeschoot van de kajuit en de koekoek diende een partij oude, eikenhouten karnvaten van een opgedoekte melkfabriek. De massief bronzen patrijspooten kwamen voor een zacht prijsje van een sloperij van binnenvaartschepen.

In 1977 was *De Halve Maan* dan toch eindelijk zeilklaar en trok de familie Schut er met hun vier kinderen twaalf seizoenen op uit in Overijssel en Friesland.

Na 1989 was het de Dordrechtenaar Hein Veringa die als solozeiler de voorzeilvoering met kluiverboom vereenvoudigde tot een grote fok op de botteloef en koers zette naar de Zeeuwse wateren. Ook hij was een schipper met gouden handen en voorzag de boeier behalve van een professionele elektrische installatie, ook van rvs bolders, een mahoniehouten potdeksel en een teakhouten kuipbetimmering met geluid isolerende vlonders. Daaronder snort diens 3-cilinder Perkins van 20 pk met Morse keerkoppeling, die de 7,20 m. lange boeier zonder mankeren brengt waar zij moet wezen. De derde eigenaar was een in Nederland werkende Oostenrijker die het schip te koop zag liggen, zich geen seconde bedacht en twee seizoenen uit zeilen ging, totdat hij weer naar elders werd overgeplaatst.

FAMILIESCHIP

Na een heerlijk zeilweekeind met de zon in het glas in de thuishaven in Heeg blikken we met Georges en Hannie van Rijckevorsel-Burgers terug op hun ervaringen die tot de aankoop van *De Halve Maan* leidden. Na een reeks zomerhuisvakanties met huur-Valkje in Friesland waren ze tijdens een buitenlandse reis tot de

slotsom gekomen dat een eigen zeilscheepje toch hun grootste wens was. Maar dan iets met stijl en traditie. Georges: "De zeilerij hier kende ik al wel van de sfeervolle reünies die ik meemaakte met een oude vriend, die het houten Friese jacht *Tsjibbe Gearts* bezit. Hannie ging al als meisje naar zeilkamp op het Tjeukemeer en kreeg na veel zeuren zelfs een gammal FJ-tje van haar ouders. Toch waren we geen van beiden doorgewinterde zeilers, al lasen we al tijdens de *Spiegel der Zeilvaart*." Op een zaterdagmiddag in de verkoophaven van scheepsmakelaardij Heech by de Mar onderwierpen ze een aakje aan een kritisch onderzoek: alle luiken en vlonders open, de hele bedoening van schatten, keuren, ruiken en voelen. "Als makelaar in onroerend goed in Amsterdam ken ik dat ritueel natuurlijk en bij schepen is het niet veel anders. Hannie was ondertussen even verderop gelopen, om afstand te nemen, zo spannend vond ze het. Toen zag ze iemand juist bezig met het leegruimen van een boeiertje en vroeg langs haar neus weg of die ook te koop was. Het bleek *De Halve Maan* te zijn, die werd klaargemaakt voor de verkoop. Ook ik viel onmiddellijk als een blok. Natuurlijk hebben we het schip ondersteboven gekeerd. Alles was puntgaaf, van verstaging, tuigage, gasfles in een aparte bun tot een anker met loodverzwaarde lijn en alles stond goed in de lak. Enfin, de koop is diezelfde middag rondgemaakt, naar de vraagprijs en zonder controle op de helling. Dit was maximale intuïtie; dit was een buitenkans. Pas daarna belde ik traditionele schepenspecialist Jan Brillleman in Amsterdam. Hij feliciteerde me direct, want hij kende *De Halve Maan*. Toen wisten we zeker dat we iets moois hadden, voor al onze vier kinderen. Want daar deden we het ook voor, die brengen we nu het plezier van de zeilsport bij!"

De bouw van *De halve maan*, omstreeks 1970 gemaakt door Bart Schut.

Daarna begon de lol van het ontdekken van de mogelijkheden van *De Halve Maan*: voelen hoe mooi ze op het roer ligt, man overboord, stormrondjes met gecontroleerde klapgijpen en manoeuvreren op de motor. “Het achteruit varen was niet zo gemakkelijk, maar dat gaat goed sinds ik weet hoe de schroef rechtsom draait, hoe je de motorkracht gebruikt en hoe je daarbij rekening houdt met de windrichting”, zegt Hannie over haar praktische leerschool. “Ik moet oppassen met mijn rug, maar ook dat lukt. Zelfs met z’n tweeën opkruisend. Ik laat het lijzwaard zakken en Georges haalt ze op, want hij kan het roer gerust even loslaten. Die zelfhalende lieren voor de fokenschoten zijn ook een uitkomst. Onderaan de toch wel fors hoge mast hangt een contragewicht, wat het strijken tot een fluitje van een cent maakt. En heel veilig vind ik dat het zeil een dubbel bindrijf heeft.” Ook het leven binnen van de met 3,10 m. net wat breder gebouwde *De Halve Maan* voldoet aan de verwachtingen. Er is in het met

Van links naar rechts: Kluisgaten en beretanden, Snijwerk en Mastplank

Boven: Een kijkje in de kuip. Onder: Een echt familiejacht.

hout beklede interieur met wat inschikken ruimte voor zes slapers, verdeeld over de kajuit en het vooronder. Koken gebeurt in de tweepits kombuis met gootsteen en voorin is een vast toilet geïnstalleerd.

Met *De Halve Maan* leverde de bouwer dus een prestatie die een grote pluim verdient. Het is een aanmoediging voor wie over zo'n bouwproject loopt te dubben en voor wie er midden in zit om het vol te houden. Deze boeier is een juweel dat zijn waarde al die tijd bewees. Al is het zeker niet voor iedereen verstandig zonder een onafhankelijke scheepsexpert te kopen, met een kritische eigen waarneming, een neus voor kwaliteit en met het vertrouwen in een gevestigde scheepsmakelaardij blijkt het wel degelijk te kunnen.

